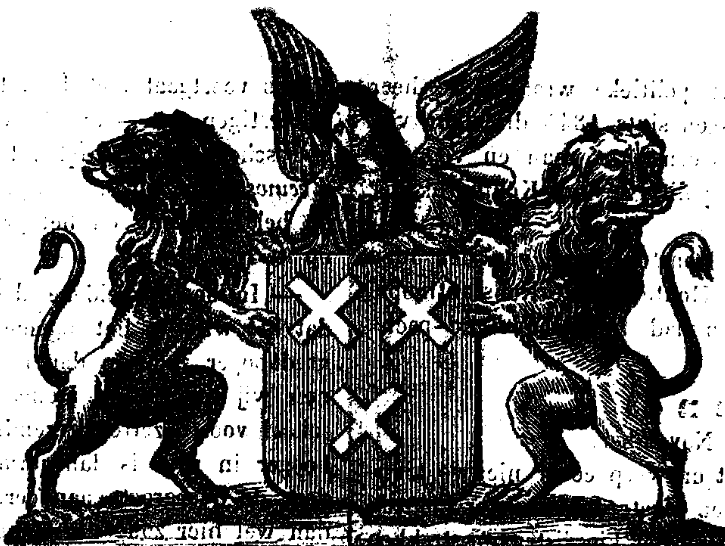
N°. 100.

Bredasche Courant.

DONDERDAG 15 DECEMBER.

Frankrijk.

PARIJS, den 12den December.

Volgens een berigt uit Marseille van den 8sten dezer hebben de meeste schepen, welke te Toulon voor de Chinesche expeditie uitgerust zijn, dien dag de reis aangenomen, na eenigen tijd door het slechte weder opgehouden te zijn. Naar het definitief vastgestelde plan van het Fransche gouvernement bedraagt de effective sterkte dier expeditie 8031 man, de bemanning der oorlogs- en transportschepen niet medegerekend. Het aantal officieren, welke aanzoek gedaan hebben om aan die expeditie deel te nemen, wordt opgegeven niet minder dan 2600 te bedragen.

De *Moniteur de l'armée*, het dagblad van het Fransche ministerie van oorlog, geeft eenen volledigen staat van de zamenstelling der Fransche expeditie naar China; zij bestaat uit twee regementen infanterie van linie, een bataillon jagers, een regement mariniers, eene compagnie artillerie met vier batterijen en twee kompagnien van de genie.

— Vrij stellig wordt gemeld dat alhier gisteren van het Pauselijke en van het Napelsche gouvernement officiele kennisgeving van hunne toetreding tot het congres is ontvangen.

— Twee katholijke dagbladen, *l'Univers* en *l'Ami de la religion*, berigten dat de Paus zijnen staatssecretaris, den kardinaal *Antonelli*, definitief gekozen heeft om hem op het congres te vertegenwoordigen.

— De regeringen, welke zich in Midden-Italie hebben opgeworpen, wenschen eene geldleening aan te gaan, vooral ten einde de uitgaven voor het onderhouden eener talrijke krijgsmagt te kunnen goedmaken; maar zij zouden zich, wanneer zij op eigen crediet geld moesten opnemen, zeer bezwarende voorwaarden moeten laten welgevallen. Uit dien hoofde heeft het Sardinische gouvernement, naar berigt uit Turyn van den 6den dezer, zich bereid verklaard om voor die geldleening, en wel ten bedrage van dertig millioen francs in kapitaal, borg te zeggen.

— Het stedelijk bestuur van Milaan heeft dezer dagen eene deputatie naar Turyn gezonden om aan te dringen op onverwijlde invoering der Sardinische constitutie in Lombardye. De deputatie heeft ten antwoord ontvangen dat de formele afkondiging der constitutie in Lombardye thans, nu dat land door het definitive vredesverdrag voor goed met Sardinie is vereenigd, onverwijld zal plaats hebben, terwijl de constitutionele instellingen er feitelijk reeds in werking zijn.

In Lombardye zijn de stemgeregtigde ingezetenen opgeroepen om keuzen tot zamenstelling der gemeentelijke en gewestelijke besturen te doen. De aanstalten voor deze verkiezingen worden gemaakt met eene belangstelling en orde, welke als een blijk van de politieke rijpheid der bevolking worden aangemerkt.

— Bij een besluit van Koning *Victor Emmanuel* van den 5den dezer is bepaald dat de uit het Venetiaansche en uit Italiaansch Tyrol uitgeweken jongelingen, welke aan eene Sardinische hoogeschool hunne studien mogten willen voortzetten maar de kosten daarvan niet kunnen dragen, van het betalen der collegie- en examengelden zullen worden vrijgesteld. Men denkt dat dit besluit aan het Oostenrijksche gouvernement onwelgevallig zal zijn.

— Volgens telegrafisch berigt uit Tours is de behandeling der zaak van zekere mevrouw *Lemoine* en hare dochter *Angelina* voor het Hof van Assises aldaar aangevangen. Uit de voor eenige dagen bekend geworden acte van beschuldiging bleek dat hare dochter, mej. *Angelina Lemoine*, een meisje van 18 jaren, in ongeoorloofde gemeenschap leefde met den koetsier des huizes en bepaaldelijk den wensch te kennen heeft gegeven dien man, van wien niet blijkt dat de eerste aanleiding door hem zou gegeven zijn, te huwen; dat zij in den nacht van 29 op 30 Julij 1859 het leven heeft geschonken aan een kind, de vrucht van dien verboden omgang; dat hare moeder, mevrouw *Lemoine*, behoorende tot de familie *Minjot*, eene zeer geachte en bemiddelde familie van Chinon, reeds vrij vroeg kennis heeft gedragen van de gevolgen van de ongeoorloofde verstandhouding van hare dochter met den koetsier; die gevolgen op verschillende wijzen heeft trachten te vernietigen; ze tegenover de reeds rondloopende geruchten ten stelligste heeft ontkend en trachten te verbergen; dat zij, zonder daarin van de zijde harer dochter verhinderd te zijn geworden, bovenbedoeld kind onmiddellijk na de geboorte heeft gedood en vervolgens de overblijfselen in een daartoe vooraf toebereid vuur heeft verbrand.

Deze bijzonderheden en nog andere, waarvan de bloote vermelding het menschelijk hart doet ijzen, zijn gedeeltelijk uit het geregtelijk en geneeskundig onderzoek, gedeeltelijk bij het voorloopig verhoor der beschuldigden gebleken.

Bij de openlijke behandeling der zaak zijn de dochter en de moeder ieder afzonderlijk ondervraagd. Mejufvrouw *Lemoine* heeft de bekentenissen, welke zij bij de instructie heeft afgelegd, teruggetrokken en gezegd dat zij het slagtoffer was geweest van den gewelddadigen dwang van *Jean Fêtis*, den koetsier, maar geenszins tot hem in geregelde betrekking heeft gestaan. Evenzoo heeft zij thans ontkend hem te willen huwen. Zij heeft beweerd dat het kind alleen dan verbrand moest worden, wanneer het dood geboren werd. Zij verklaarde dat het kind niet heeft geleefd en beijverde zich hare moeder van alle schuld vrij te pleiten. Een van de getuigen, de kleedermaker *Lebray*, — die een klein huisje bewoonde naast het hôtel *Lemoine*, waarvan een venster, met in lood gevatte ruiten, uitzag op het vertrek waarin de bevalling moet hebben plaats gehad, — heeft getracht zich te onttrekken aan de verpligting om voor het Hof te verschijnen door zich met een pistool in den onderkaak te schieten.

Het Hof van Tours heeft heden uitspraak gedaan in de zaak van mevrouw *Lemoine* en hare dochter. De laatste is vrijgesproken, de eerste, in aanmerking genomen bij verzachtende omstandigheden, veroordeeld tot 20 jaren dwangarbeid.

— Een telegram uit Madrid meldt dat er bevel is uitgevaardigd om in de aanstaande maand Januarij vijftig duizend dienstpligtigen tot werkelijke dienst bij het leger op te roepen. De loop, dien de oorlog tegen Marocco neemt, heeft eene zoo talrijke ligting tot aanvulling en vermeerdering der landmagt noodig doen achten. Het gouvernement heeft onlangs, gelijk men weet, van de Cortes magtiging gevraagd en bekomen om, van de belastingpligtigen buitengewone bijdragen voor de schatkist te vorderen voor het geval dat de landmagt ten gevolge der voorgenomen expeditie tot de sterkte van honderd duizend man gebragt moest worden. Dit geval zal alzoo eerlang aanwezig zijn.

— De telegraaf brengt uit Madrid berigt van een nieuw gevecht tusschen de Spanjaarden en de Mooren. Het heeft den 9den dezer plaats gehad, en de Mooren zijn wederom de aanvallers geweest. In den ochtend van dien dag deden zij eenen hevigen aanval op de Spaansche verschansingen nabij Ceuta, maar werden teruggeslagen, en weken naar de onder die verschansingen gelegen vallei; zij kwamen weldra terug met eene talrijker krijgsmagt, welke op tien duizend man begroot wordt, doch werden door eene tweede afdeeling Spaansche troepen, welke als voorhoede diende, op nieuw afgeslagen. Naar de Spaansche raming zijn er in deze twee ontmoetingen aan de zijde der Mooren 300 man gesneuveld en 1000 gekwetst, terwijl het verlies der Spanjaarden uit 40 gesneuvelden en 310 gekwetsten, waaronder dertig officieren, bestond.

Brieven uit Madrid, door Parijsche dagbladen medegedeeld, melden dat de broeder van den Sultan van Marokko, *Muley-Abbas*, die in eene zeer goede positie tusschen Tanger en Tetuan gelegerd is, eene premie van een dukaat (omstreeks *f* 2,50 Nederlandsch geld) voor het hoofd van éénen Spanjaard, en van elf dukaten voor elken gevangen genomen Spanjaard heeft uitgeloofd, en dat onder de Spaansche expeditie de cholera in meerdere of mindere mate heerschte.

— Den 11den heeft zich te Malaga het derde legerkorps op 19 stoombooten ingescheept om naar Afrika te worden overgevoerd. Men meent dat hetzelve dezen morgen zijne bestemming zal bereikt hebben. Terstond nadat het zich te Ceuta met de andere korpsen vereenigd heeft, zal het leger aanvallenderwijze te werk gaan en trachten den vijand tot een beslissend gevecht te noodzaken.

De cholera nam onder de Spaansche troepen af.

— *La Patrie* deelt eenige bijzonderheden mede omtrent de poging tot moord, waarvan de directeur van politie te Palermo het slagtoffer is geweest. Daaruit blijkt dat de heer *Maniscalio* zich jl. Zondag met zijne vrouw en twee kinderen in een rijtuig naar de Hoofdkerk had begeven en op het oogenblik dat hij van het rijtuig naar de deur ging, door een man uit de volksklasse, die hem sedert een half uur afwachtte, tusschen de ribben werd getroffen met een dolk, die tot aan het gevest in de wond werd gedreven. Nog voor dat de heer *Maniscalio* zijn bediende kon toeroepen den moordenaar tegen te houden, was deze in eene van de kleine straatjes rondom de Hoofdkerk verdwenen.

Daar hij een vrij dikke overjas droeg, had de heer *Maniscalio* geene bijzondere diepe wonde ontvangen; de laatste berigten melden dan ook dat hij buiten gevaar is. Over het algemeen werd aan deze poging tot

moord de beteekenis toegeschreven van eene politieke wraak. De heer *Mostopalio* is een oud-officier der dragonders en sints 1848 directeur van politie te Palermo. Hij wordt beschouwd als een braaf man en verstandiger dan de meeste andere directeuren van politie in het Koningrijk der beide Siciliën.

— Volgens alhier ontvangen tijdingen uit Konstantinopel van den 3den dezer, is de adjudant van Vorst *Danielo* van Montenegro te Konstantinopel op verraderlijke wijze vermoord. De Sultan had het door *Fuad*-pacha verzocht ontslag nog niet aangenomen.

Duitschland.

FRANKFORT, den 11den November.

Aan de Pruissische Tweede Kamer zal het ontwerp eener nieuwe kieswet worden voorgelegd, hetwelk reeds door den afgetreden minister *Flotwell* beloofd was. Onder anderen zou het tot beperking der kiesdistricten strekken, zoodat elk daarvan, ter voorkoming van schadelijke verwarring, slechts één afgevaardigde zal kunnen benoemen.

— Het gerucht wegens de aanstaande verloving van den Prins *van Oranje* met eene Oostenrijksche Aartshertogin vindt bij velen te Weenen geen geloof.

— De hoogleeraar *Tischendorf* uit Leipzig, wien door de Russische Regering het doorzoeken der Grieksche, Sirische, Koptische en Abyssinische kloosters, tot opsporing van oude handschriften, was opgedragen, is te Petersburg aangekomen en heeft de eer gehad den door hem medegebragten wetenschappelijken schat den Keizer, de Keizerin en den Grootvorst Troonopvolger voor te leggen. Daaronder zijn 12 palymsesten, een aantal Syrische manuscripten en papyrusrollen van belangrijke waarde. Het gewigtigste nogtans is een oud Grieksch handschrift, hetwelk, benevens eenige brokstukken des Ouden Testaments, volgens de Zeventigen, het geheele Nieuwe Testament behelst en, volgens *Tischendorfs* meening, tot de vierde eeuw onzer jaartelling behoort, zoodat het de oudste volledige codex zijn zou, naardien aan dien in het Vatikaan vier Paulinische brieven en de Openbaring van *Johannes* ontbreken. Dit handschrift is een geschenk der Monniken van den berg Sinaï aan den Keizer, als beschermheer der regtzinnige Kerk.

Engeland.

LONDEN, den 11den December.

Het schijnt zich te bevestigen dat het Engelsche gouvernement voornemens is dadelijk bij het begin der aanstaande Parlementszitting eene belangrijke som gelds aan te vragen ten einde de werken tot verdediging des lands, naar de voorstellen der daarvoor benoemde staatscommissie, te kunnen verbeteren en voltooijen. Naar de verzekering van een der Londensche weekbladen zou die som niet minder dan twaalf millioen ponden sterling bedragen, en zou het gouvernement willen voorstellen dezelve door middel eener spoedig aflosbare geldleening te vinden.

— De *Times* deelt mede dat het regement artillerie te Woolwich van 14 op 16 brigades is gebragt, benevens dat er twee extra batterijen zullen worden opgerigt.

Verder bevestigt de *Times* dat lord *Wodehouse* benoemd is tot tweeden gevolmagtigde van Engeland op het Congres.

— Bij eene order van de admiraliteit is de op de vloot dienende manschap in twee klassen verdeeld en bepaald dat voortaan alleen degenen, die tot de strafklasse behooren, zonder voorafgaand vonnis van eenen krijgsraad aan ligchaamsstraf zullen worden onderworpen.

— De heer *Layard*, van een bezoek in Italie teruggekeerd, waar hij zich met de voornaamste mannen van de meest uiteenloopende zienswijze, van graaf *Cavour* af tot den kardinaal *Antonelli* toe, heeft onderhouden, en die beter dan eenig ander Engelschman tot beoordeeling van den staat der Italiaansche zaken in staat is, naardien hij zijne opvoeding te Florence genoten heeft, is met het opstellen van een geschrift bezig, dat het resultaat zijner nasporingen behelzen zal. Men zegt hoe de slotsom daarvan zal wezen dat de heer *Layard* de voorkeur geeft aan de vorming van een afzonderlijken Centralen Staat boven de inlijving in Sardinië, welke Centrale Staat uit de Legatiën, Toskane, een gedeelte van de Romagna en Modena zou zijn zamengesteld, terwijl Sardinië Parma en nog eenige andere landstreken zou verkrijgen.

— Met zekerheid verneemt men dat lord *Macaulay* zijn werk over de Geschiedenis van Engeland voltooid heeft. Het vijfde deel is reeds ter perse en het zesde of laatste geheel afgewerkt.

— De berigten uit Noord-Amerika van 30 November melden het overlijden van den beroemden *Washington Irving*.

Volgens alhier ontvangen berigten uit Mexiko tot 19 November hadden de troepen der constitutioneele partij bij Queretaro eene nederlaag geleden, maar bij Indananga eene overwinning behaald, terwijl het gerucht zeide dat er namens den heer *Juarez*, het hoofd dier partij, eene schikking was voorgeslagen, en dat een Amerikaansch officier, die in handen van Mexikanen was gevallen, door hen ter dood veroordeeld en om hals gebragt was geworden.

— Den 24sten November jl. is de eerste locomotief de kokerbrug gepasseerd, welke bij Montreal in Canada over de Sint-Laurensrivier gebouwd is; en deze proefneming is naar wensch geslaagd. De proefrid is in twaalf en eene halve minuut volbragt. Die brug, welke alle andere kunstwerken van deze soort in grootte en stoutheid overtreft, zal den 15den dezer maand voor het algemeene verkeer worden opengesteld; zij was tijdens de proefneming nog niet geheel voltooid.

Nederlanden.

BREDA, den 14den December.

Ten vervolge op het in ons Nommer van den 8sten dezer geplaatst artikel, maken wij alsnog opmerkzaam, dat het *Handelsblad van Antwerpen* steeds voortgaat met hoogst ernstig de aandacht der Belgische regering te vestigen op — en de overgroote nadeelen te schetsen die den Antwerpschen handel zouden bedreigen bij de daarstelling van den ontworpen *Zeeuwsch-Limburgschen Spoorweg;* iets hetgeen voorzeker meer en meer de belangstelling en het groote nut daarvan bij ons te Lande verdient op te wekken.

— In onderscheidene dagbladen vindt men, ook van Breda, vermeld, dat het wild in het algemeen, vooral dit jaar, zeer overvloedig en zelfs goedkooper zou zijn dan het rundvleesch. Wat het laatste betreft, kunnen wij integendeel mededeelen, dat het, ten gevolge van de op groote schaal voortgezette verzendingen, ook wat de hoenders aangaat, alhier hooger in prijs is dan immer te voren; zoo zelfs, dat men wil dat het, door de overgroote aanvoeren, in de Hollandsche steden tot minderen prijs dan wel hier zou te bekomen zijn.

— Met genoegen verneemt men dat de wereldberoemde Violist, *H. Winiawsky*, plan heeft om, bij gelegenheid zijner doorreize naar Rusland, met medewerking der Muzijk-Vereeniging *Vlijt en Volharding*, alhier een Concert te geven.

Genoemd Concert, waarvoor de Inteekenlijst binnen kort zal circuleren, zal, bij genoegzame deelneming, in het begin der maand Januarij plaats hebben.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van Maandag werden achtereenvolgens met algemeene (30) stemmen aangenomen de wets-ontwerpen: tot amortisatie en inkoop van rentegevende nationale schuld; tot wijziging van hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1858; tot wijziging van hoofdstuk III der Staatsbegrooting voor 1858; en tot verhooging van hoofdstuk III der begrooting voor 1859.

— In de zitting der Tweede Kamer van ll. Zaturdag zijn de algemeene beraadslagingen van Hoofdstuk X der Staatsbegrooting (Oorlog) voortgezet en ten einde gebragt.

In de zitting van Maandag heeft de Minister van Oorlog het ontwerp verdedigd.

De heer *de Casembroot*, Minister van Oorlog, heeft die begrooting in eene uitvoerige rede verdedigd. De voornaamste punten waren: De regeling van de leger-organisatie bij de wet achtte de Minister niet met de Grondwet overeen te komen, en zou, al geschiedde die regeling, in de gevolgen voor het defensiewezen nadeelig zijn. Bij dit punt gaf de Minister eene geschiedenis van de organisatiën die bij het leger hadden plaats gehad, om aan te toonen dat zij grootendeels het gevolg zijn geweest van den aandrang tot bezuiniging; en gaf de Minister tevens nadere opheldering omtrent de verhouding betrekkelijk deze zaak tusschen hem en de overige leden van het Kabinet. In de tweede plaats trad de Minister in eene uitvoerige blootlegging der gronden, waarop zijne voorstellen steunen tot verhooging van de soldij, van de toelage in het kleedings- en reparatiefonds, van de vermeerdering van het ration brood en van de verbetering der kasernes, ook in verband met de overtuiging des Ministers dat de gemeenten niet verpligt zijn de kosten van kazernering te dragen. In de derde plaats werd door den Minister de noodzakelijkheid betoogd van de vermeerdering van het personeel en de paarden bij het leger; en, eindelijk, trad de Minister in een betoog, op welke gronden hij voorstelde de voltooijing, uitbreiding en versterking van onze liniën van defensie, die zullen zijn de Amsterdamsche linie, de Utrechtsche linie, de Grebbelinie. In den loop zijner rede verklaarde de Minister, dat de aanmaak van 100,000 geweren waarschijnlijk zal kosten 3 millioen, en de defensiewerken ruim genomen 6 millioen zullen kosten, doch dat deze uitgaven zijn buitengewone en dus tijdelijke.

De Minister heeft ten slotte verklaard, dat indien hij van de aanneming der begrooting afhankelijk stelt zijn verder aanblijven als Minister, dit niet is eene uittarting van de Vergadering, maar het gevolg van zijn verlangen om open en rond uit te komen voor zijne overtuiging. Hoe de uitslag der stemming dan ook zijn moge, steeds was hij overtuigd dat ieder lid der Kamer zou beslissen met de hand op het hart en in het belang des Vaderlands, dat allen even zeer lief hadden.

De zitting der Kamer werd daarna voor een kwartier geschorst, doch de Voorzitter deed eerst voorlezen een brief van den Minister van Binnenlandsche Zaken, waaruit bleek, naar aanleiding van de daarover dezer dagen in de Kamer plaats gegrepen hebbende discussie, dat bij het Departement van binnenlandsche zaken thans werden aangemaakt de concept-voorwaarden waarnaar aan den Koning zou worden voorgedragen, om te gelijker tijd concessie te verleenen tot aanleg van een spoorweg van Leyden naar Woerden en van een weg van Scheveningen over 's Hage naar Gouda.

Na de hervatting der zitting hebben op nieuw het woord gevoerd de heeren *Thorbecke*, *Storm van 's Gravesande*, *de Kempenaer*, *van Hall* en *van Akerlaken* tot nadere adstructie hunner reeds geopenbaarde meening.

De algemeene beraadslaging werd daarna gesloten verklaard. Over de afdeelingen in de onder-artt. der begrooting is geene discussie gevoerd van dat gewigt, om hier in dit korte overzigt te worden opgenomen; zij liep slechts over ondergeschikte punten, als de min voegzame wijze van de opkomst der miliciens bij de indeeling in de korpsen; de herziening van de exercitie-reglementen; het edele gedrag van een ondergeschikt ambtenaar in het milit.-hospitaal te 's Hage, bij het heerschen van de cholera; de toestand der karabijnen van de kavallerie; de wensch om een muur van de vesting Groningen te doen herstellen; de wenschelijkheid om aan gemeenten gemakkelijk te maken de uitvoering van werken, voor zooveel die in betrekking staan tot aanwezige vestingwerken, en de aan-

beveling aan den Minister van de groote diensten, door het korps marechaussées gepresteerd.

Het wetsontwerp is daarna in stemming gebragt en *aangenomen* met 40 tegen 23 stemmen.

Tegen stemden de heeren: Meeussen, Westerhoff, van Nispen van Sevenaer, Kingma, Thorbecke, Dullert, Wijbenga, Idserda, van Eck, Hengst, Heemskerk, Olivier, Reinders, van Hoëvell, van Akerlaken, Betz, van Twist, Poortman, Jespers, Beens, Hugenholtz, Begram en Oomen.

— In de zitting van Dingsdag is beraadslaagd over Hoofdstuk XI (Koloniën).

De wenschelijkheid, dat eindelijk eens de slaven-emancipatie tot stand kome, werd door de heeren *van Lynden*, *Elout van Soeterwoude*, *Schimmelpenninck* en *van Wintershoven* besproken.

De heer *de Kempenaer* betoogde de dringende noodzakelijkheid tot de invoering van eene nieuwe wetgeving in Suriname, en de heer *de Poorter*, mede zijn vertrouwen in den Minister verklarende, vroeg of de Minister, met het oog op de in de Tweede Kamer aangenomen spoorwegen, kon verklaren dat hij de hoop had, dat ook in het vervolg de koloniale baten ruim zouden blijven vloeijen.

De Minister van Koloniën antwoordde: 1°. dat de nieuwe voordragt op de slaven-emancipatie in zoover gereed was, dat hij, voor zoover dat van hem afhing, verzekering kon geven, dat het wetsontwerp dadelijk na het reces zou worden ingediend; 2°. dat de Regering, vooral met het oog op den tegenwoordigen toestand in Indië, hoogst voorzigtig moest zijn, om geen aanstoot te geven aan de geloofsbegrippen der Mohammedanen, en 3°. dat het werk der invoering van de nieuwe wetgeving in Suriname in overweging was, en, zoo spoedig doenlijk, tot afdoening zou worden gebragt. Op de vraag van den heer *de Poorter* antwoordde de Minister niet; trouwens had die spreker geen dadelijk antwoord verlangd.

Daarna hebben de heeren *Thorbecke*, *van Hall*, *van Eek*, *Hoffmann* en *Sloet*, naar aanleiding van de gevoerde discussiën over het koloniaal batig slot, hun gevoelen medegedeeld over de mate van vertrouwen of wantrouwen, die in den Minister van Koloniën zou moeten worden gesteld.

De heer *van Hoëvell* betoogde, dat zijne verwachtingen in den Minister zijn teleurgesteld geworden, waarbij hij meer bepaaldelijk stilstond bij des Ministers handelingen betrekkelijk de Borneosche exploitatie-maatschappij, de wetten op de emancipatie, de Indische comptabiliteit, de regeling der suiker-contracten en het radicaalstelsel. Dezelfde spreker vroeg tevens, naar aanleiding van eene vroegere belofte des Ministers, of thans het rapport over de zorgen verstrekt aan de troepen van de eerste Bonische expeditie zou kunnen worden publiek gemaakt.

De *Minister van Koloniën* heeft daarop eene gewigtige rede uitgesproken, waarin hij de bijzondere punten heeft beantwoord, ten betooge dat de Minister noch van vroegere meeningen is teruggekomen, noch zich onttrekt van de verantwoordelijkheid waaraan de Grondwet den Minister onderwerpt. De Minister verklaarde, nu de questie van vertrouwen of wantrouwen was gemotiveerd, ten stelligste, die questie aan te nemen. Hij verlangde dat het votum over de begrooting zij een votum van vertrouwen of van wantrouwen, opdat het Vaderland en, vooral de Koloniën weten mogen, of *deze* Minister van Koloniën, in het moeijelijk tijdperk waarin Oost-Indië zich bevond, al dan niet gesteund worde door de meerderheid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Bij deze gelegenheid, toen ter sprake kwam de waarde van officiële en in-officiële waarheid, verklaarde de Minister een officiëlen telegram uit Batavia te hebben ontvangen, waaruit bleek, dat er niets bijzonders was voorgevallen, zoodat de in-officiële waarheid, dezer dagen per telegraaf bekend gemaakt, gebleken was niet veel vertrouwen te verdienen. De Minister voegde er bij, dat er geene woeling kon zijn ontstaan over het vertrek van Koelies met de expeditie naar Boni, om de eenvoudige reden dat geene Koelies waren medegenomen, en dat alleen enkele koelijers, vrijwillig, aan de expeditie deel namen.

Na eene repliek van de heeren *van Hoëvell* en *Thorbecke*, werden de discussiën gesloten, en werd hoofdstuk XI *aangenomen* met 58 tegen 2 stemmen. *Tegen* stemden de heeren van Eck en Poortman.

Op voorstel van den heer *Sloet tot Oldhuis* besloot de Vergadering met 33 tegen 23 stemmen gisteren avond eene zitting te houden ten half acht ure.

— Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 9den December 1859, n°. 79, goedgevonden, te benoemen: bij het wapen der artillerie: bij het 1ste regement vesting-artillerie, tot 2den luitenant den kadet *J. C. W. R. T. Baud*; bij het korps ingenieurs, mineurs en sapeurs, tot 2den luitenant den kadet *R. Starms*, beiden herkomstig van de Koninklijke militaire Academie.

— Zijne Majesteit heeft den kapitein jhr. *H. G. F. Leyssius*, van het 7de regement inf. overgeplaatst bij het regement grenadiers en jagers.

— Zijne Majesteit heeft bij besluiten van den 12den December den kolonel *J. M. Castendijk*, kommandant van het 3de regement dragonders op zijne aanvrage op pensioen gesteld, en benoemd bij het wapen der kavalerie: bij het 2de regement dragonders, tot kolonel, den luitenant-kolonel *W. K. J.* baron *van Dedem*, kommandandant van het korps; bij het 3de regement dragonders, tot kommandant van het korps, den luitenant-kolonel *J. E. Vertholen*, van het 1ste regement dragonders.

— Wij vernemen thans dat de officieren van gezondheid, onlangs eervol vermeld wegens hunne bewezene diensten gedurende de cholera-ziekte, zijn: de officier van gezondheid 1ste kl. R. van Raalten, A. M. Verhoef, J. W. Christan en E. H. Willems; de officier van gezondheid 2de kl. G. M. Ingenluyff, B. G. van der Hegge Zijnen en B. C. L. A. de Ruiter, alsmede de officier van gezondheid 3de kl. W. C. J. van der Grijp, J. J. de Lepelaar, G. J. von Wieringhen Borski, H. W. L. Post, C. C. Vigelius, J. W. Kipp, F. S. W. de Ronde, K. J. van Duyl en P. H. Thijs.

— De *Dordrechtsche Courant* deelt als zeker mede, dat er voor den heer Mr. *P. A. Sander* bijzondere redenen bestaan, om zich bij de aanstaande verkiezing voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal op den 27sten December e. k. *niet* weder verkiesbaar te stellen.

— Door Z. M. is naar men meldt eene wijziging daargesteld in de formatie der veld- en bergbatterijen op Java en de sterkte daarvan vermeerderd.

— Ll. Vrijdag zijn te 's Hertogenbosch aanbesteed het gereed maken en begrinden van den weg van Oosterhout over 's Gravenmoer naar Waspik, aangenomen door den heer *D. Volker* te Dordrecht, voor *f* 55,500.

— Het (*Staatsblad* N°. 111), behelst een besluit van den 5den December 1859, houdende goedkeuring der Statuten van de Utrechtsche Zendings-vereeniging, en erkenning dier vereeniging als regtspersoon.

— Op den 6den dezer is op 's Rijks werf te Vlissingen de kiel gelegd van het aldaar aan te bouwen schroefstoomschip der 2de klasse *Leeuwarden*.

— Zijner Majesteits fregat met stoomvermogen *de Admiraal van Wassenaer*, onder bevel van den kapitein ter zee *R. van Voss*, is den 9den dezer naar zee vertrokken ter opvolging zijner bestemming naar Cherbourg, Plymouth en Lissabon.

— Er zullen in het jaar 1860 zeer hooge getijen zijn. Dat van 7 Maart zal een van de hoogste zijn der laatst verloopen eeuwen; namelijk 1 Nederl. el 17 palm, terwijl de hoogste tot hiertoe slechts 1 Ned. el heeft bedragen. De volle maan van 5 April en de nieuwe maan van 16 Aug. en van 14 Oct. zullen ook hooge getijen te weeg brengen. Het getij van 16 Aug. zal 1 Ned. el 15 palm zijn, bijna zoo hoog als die van 7 Maart, zoodat zij, even als deze, de lage landen zal overstroomen.

— Van Harderwijk meldt men, dat zich den 25sten dezer aan boord van het schip *Admiraal de Winter*, gezagvoerder *J. C. Jansen*, liggende op stroom voor Rotterdam, zal inschepen een detachement suppletietroepen, sterk 125 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den kapitein van het Oost-Indische leger (van verlof terugkeerend) *M. L. Engel*, en medegeleide van den 1sten luit. (mede van verlof terugkeerend) *H. S. Gopsenson*, en van den 2den luit. der infanterie *G. C. R. R. de Graaf*.

De *Staats-Courant* behelst heden het volgende:

»Een telegram van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië, gedagteekend Batavia 24 October, luidt: »»De expeditie tegen Boni is vertrokken. Overigens geen bijzonder nieuws""

In deze depêche, zoo min als in andere particuliere depêches, wordt met geen woord gewag gemaakt van de onrustbarende berigten, welke eenige dagen geleden vervat waren in eene over Engeland ontvangen depêche.

In eene bij de *N. R. C.* ontvangen depêche wordt nog, behalve het vertrek der Bonische expeditie, vermeld, dat de gouvernements-commissaris *Andresen* te Banjermassing is vervangen door den resident *Nieuwenhuizen* en den majoor *Verspeck*, en dat het Nederl. schip *Osiris*, kapit. *Kramer*, van Panaroekan naar Nederland, bij Madura is gestrand.

Wij zijn verzocht het volgende te plaatsen:

De afdeelingen 's Hertogenbosch van de Noordbrabantsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid en van de Vereeniging tot bevordering van Fabriek- en Handwerk-Nijverheid, beide onder bescherming van Z. M. den Koning, hebben besloten tot het houden eener *Nederlandsche Tentoonstelling van voortbrengselen van Landbouw, Werktuigen en Gereedschappen voor Landbouw, Vee, Pluimgedierte* enz., binnen de stad 's Hertogenbosch, in de maand September van het aanstaande jaar 1860.

De ondergeteekende, door beide afdeelingen benoemd tot leden van het Bestuur dezer Tentoonstelling, hebben de eer U hiervan kennis te geven en U tevens bescheidenlijk te verzoeken hun uwe hulp en ondersteuning te verleenen, ter bevordering van den arbeid, dien zij op zich hebben genomen.

Het Bestuur zal hier niet in breede ontwikkelingen treden, om het nut en de belangrijkheid van Tentoonstellingen voor den Landbouw te betoogen; het behoeft zich slechts te beroepen op vroeger gehouden Tentoonstellingen en op de weldadige vruchten, welke zij voor den Landbouw hebben opgeleverd. Wij willen slechts aanhalen de meerdere zorg, die daaruit bij den Landbouwer ontstaan is, om zich goed zaadkoren aan te schaffen, waarmede hij door de Tentoonstellingen is bekend geworden; den grooteren toeleg, om, door eene doelmatige behandeling van de door hem gewonnen voortbrengselen, deze in goede hoedanigheid te doen winnen en bij gevolg in waarde te doen stijgen; het meer bekend worden met zoodanige werktuigen en gereedschappen van vroegere of latere uitvinding, dit bestemd en geschikt zijn om den, zoo moeijelijken en gewigtigen veldarbeid te verbeteren, te bespoedigen en gemakkelijk te maken, en eindelijk het aanmoedigen van akker en veeteelt, door het opwekken van een prijsbaren wedijver en door het uitloven van prijzen, ter belooning van hen, die de beste bewijzen hebben afgelegd, dat zij in hun achtenswaardig beroep den weg van vooruitgang en verbetering hebben betreden en gevolgd.

Het Bestuur durft dan ook vertrouwen, dat de ontworpen Tentoonstelling allerwege deelneming en voldoening zal vinden; doch er behoort meer toe. Aan zoodanige onderneming zijn vele en onvermijdelijke kosten verbonden en de wedijver moet worden opgewekt door ruime uitloving van prijzen en premiën, welke het Bestuur zich voorstelt te doen bestaan in daartoe aangekochte werktuigen, onder de tentoongestelde gekozen, uit Zilververgulde en Zilveren Medailles, geldelijke belooningen, enz.

Terwijl het Bestuur der Tentoonstelling de eer heeft, U bij deze van een en ander kennis te geven, neemt het tevens vol vertrouwen de vrijheid, uwe medewerking in te roepen tot het bereiken van het voorgestelde doel, door, hetzij door geldelijke bijdragen het Bestuur in staat te stellen de aan zijnen arbeid verbonden kosten goed te maken, of het, door het toekennen van prijzen, met of zonder aanduiding der voorwerpen, tot welker bekrooning zij bepaaldelijk zijn bestemd, behulpzaam te zijn in de bekrooning van datgene, wat harer waardig zal beoordeeld worden.

Te dien einde neemt het Bestuur de vrijheid, U, aan de andere zijde een billet van inschrijving aan te bieden, dat het hoopt, op de eene of andere wijze door U ingevuld, te mogen terug ontvangen.

Zoodra tijd en omstandigheden het maar eenigzins toelaten, zal het Programma der Tentoonstelling, houdende vermelding der dagen, waarop zij gehouden zal worden, de Voorwerpen welke worden ingewacht en de bekrooningen, voor elk dier Voorwerpen uitgeloofd, in het licht gegeven en U toegezonden worden.

Bij elk der ondergeteekende leden van het Bestuur kunnen inmiddels de verlangde inlichtingen verkregen worden.

Het Bestuur der in 1860 te houden, Nederlandsche Tentoonstelling van voortbrengselen van Landbouw, enz.

J. VAN ANDEL Hz., *President.*
Mr. FRANS VERMEULEN, *Vice-President.*
J. T. RODERKERCKEN, *Penningmeester.*
L. VAN MEERWIJK.
J. VAN DE GRIENDT.
T. W. VAN PELT VERBEKE.
J. HARTOGENSIS.
J. VAN GULICK VAN PELT.
J. BOLSIUS. (Architect.)
J. J. VAN DER LINDE, *Secretaris.*

SPOORWEG ANTWERPEN-ROTTERDAM.

Vertrek van Rotterdam 10 u. 15 m.; 3 u.
» » Dordrecht naar Rotterdam 10 u. 40 m.; 3 u. 20 m.
» » Breda naar Antwerpen en Rotterdam 6 u. 50 m.; 12 u. 35 m.; 5 u. 20 m. (het laatste alleen naar Antwerpen en Moerdijk).
» » Antwerpen naar Breda en Rotterdam 7 u. 45 m.; 12 u. 20 m.; 5 u. 25 m. (het laatste alleen naar Breda en Moerdijk).

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM den 12. December.

TARWE stil; 130 ℔ b. Poolsche *f* 308.

ROGGE. Gedroogde bij partij iets hooger; 125, 127 ℔ Galatz *f* 210, *f* 216; 118 ℔ N. Archang. *f* 187; 119 ℔ N. Petersb. *f* 189; 118 ℔ jarige dito *f* 184; op levering williger; in April *f* 195, *f* 196, *f* 197; Mei *f* 199, *f* 200; Junij *f* 202; Pruiss. in Julij *f* 208 per 2100 kil.

KOOLZAAD op het Voorjaar $^1/_2$ p. vl., op het Najaar 1 p. vl. hooger; Polder *f* 11; op 9 vat. Olie te leveren: in April e. k. 64$^1/_4$ p. vl.; in Oct. e. k. 67 p. vl.

LIJNZAAD in een doen: 113 ℔ Taganrog *f* 300.

RAAPOLIE dadelijk en op het Najaar williger; op het Voorjaar onveranderd; op 6/w. *f* 37; Vlieg. *f* 35$^3/_4$; 1 Mei *f* 36$^3/_4$; Sept. en Oct. *f* 38.

LIJNOLIE dadelijk ruim prijshoudend; op levering traag; op 6/w. *f* 31$^1/_4$; Vlieg. *f* 30; 1 Maart 30$^1/_2$, $^1/_4$; 1 April *f* 30$^3/_4$; Mei *f* 31.

HENNEPOLIE op 6/w. *f* 37$^1/_2$, Vlieg. *f* 36$^1/_4$.

RAAPKOEKEN per 1040 stuks *f* 56 à *f* 60.

LIJNKOEKEN per 104 stuks *f* 9 à *f* 11.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

Van den 13. December 1859.

Het Nederl. Mudde Tarwe Nieuwe	van *f* 6,50	tot *f*	9,30.
Het dito dito Oude witte Tarwe	» » 8,00	» »	10,50.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 6,70	» »	7,20.
Het dito dito Rogge Oude	» » 6,50	» »	7,30.
Het dito dito Boekweit Oude	» » 0,00	» »	0,00.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» » 6,10	» »	6,20.
Een dito pond Boter	» » 0,88	» »	0,99.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» » 2,70	» »	3,25.
Het 1000 Eiken Telhout	» » 4,10	» »	4,25.
Het 1000 Doof Hout		»	2,75.
De kar Spaanders		»	4,10.
De » Struiken		»	4,50.
De 100 Mutsaard	van *f* 3,50	tot »	4,00.

240e STAATS-LOTERIJ.

VIERDE KLASSE.

1e TREKKING. No. 17613, *f* 25,000; No. 329, *f* 1500.
2e — No. 12075, *f* 5000; No. 13188, *f* 2000; No. 2897, *f* 1500; No. 8048, *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (*13 December*) was de fondsnotering: Ned. 2$^1/_2$ pCt. 62$^5/_8$, $^7/_8$; 3 pCt. 74$^3/_4$, $^7/_8$; 4 pCt. 96$^9/_{16}$, $^{15}/_{16}$, $^7/_8$; Handelm. 125$^{13}/_{16}$, $^9/_{16}$; Rusl. 5 pCt. 103$^7/_8$; dito 1828—29 102$^1/_4$; 4 pCt. 81; idem bij Stieglitz 80$^7/_8$; 5 pCt. 1854, 96$^3/_8$; idem 1855 99$^7/_8$; Spanje 1$^3/_4$ pCt. 32$^9/_{16}$, $^5/_8$; 3 pCt. Binnenl. 42$^9/_{16}$; Portugezen 3 pCt. te Londen 44; Oostenr. Metall. 56$^9/_{16}$, $^3/_4$, $^5/_{16}$; Zilver Nat. 5 pCt. 60$^3/_8$, $^3/_4$, $^5/_8$; Zilver 1849—54 74$^3/_4$, $^7/_8$; 2$^1/_2$ pCt. 29$^3/_4$.

Advertentiën.

*** Heden beviel voorspoedig van een *ZOON* Vrouwe M. E. PELS RIJCKEN — VAN HAMEL.

BREDA, 7 December 1859.

GASFABRIEK.

Te rekenen van af heden zijn de prijzen der COKES en KOOLTEER gesteld als volgt:

COKES, 70 Cts. per mud van cirka 40 Ned. ℔.
KOOLTEER à *f* 1,50 per Ton van 100 Liters (zonder het fust).

BREDA, 15 December 1859.

De Directeur,
W. VAN KAKERKEN.

DOOR VERTREK TE KOOP:

Het HUIS, ERF en TUIN, bewoond door en te bevragen bij den Heer J. BEDET, Visscherstraat, No. 518.

Dagelijks te bezigtigen van elf tot een uur.

COCOSZEEP.

Deze ZEEP schuimt sterk, reinigt oogenblikkelijk, ontneemt alle scherpte aan de huid, maakt haar zacht en blank en geeft haar een jeugdig frisschen tint. Men koopt een groot stuk voor 15 Cent.

Bij het wasschen van gekleurde Goederen en Zijden en Wollen Stoffen, doet zij, van eene zuiverder en minder scherpe loog bereid, de kleuren minder aan en maakt de wol niet hard.

De goede echte soort van het VERKOOPHUIS heeft den naam H. KERCKHOFF zoowel op de Zeep als op het Etiquet. Zij onderscheidt zich bovendien van de nagemaakte soorten door hare witte en doorschijnende kleur, door droogte en hardheid in het gevoel. De nagemaakte gelijken in kleur en gevoel veel op eene vetkaars.

Wij verzoeken de Dépôthouders instantelijk hunne kalanten op deze bijzonderheden opmerkzaam te maken.

Het PERSISCH INSECTENPOEDER doodt oogenblikkelijk Weegluizen, Vlooijen, Motten, Bladluizen, Mieren en alle andere ongedierten. Wij verkoopen het in zakjes voor 50 Cents.

PORTMAN'SCHE POLITOER of WRIJFWAS met gebruiksaanwijzing. Het Fleschje kost 15 Cent.

BRABANDERS CHOCOLADE-KOEKJES met wormafdrijvende zelfstandigheden, zijn uitmuntend in hunne werking en worden gaarne door de Kinderen genomen.

De Geneesheeren *Beijen, Goerling, Hopman* en *Fahrmeister* hebben ze met het beste gevolg aangewend en spreken er met veel lof van. Zij kosten 40 Cents het doosje.

Het gunstig bekende SCHUMACHERS POETSPOEDER, dat het spoedigst en op de gemakkelijkste wijze het Metaal schoonmaakt, is weder voorhanden.

VLIEGENLIJM, om vliegen te vangen, het Fleschje 30 Cents.

BRABANDERS STIJFSELGLANS doet het ijzer glad en gemakkelijk over het goed heenloopen en het goed krijgt een mooijen glans. Een zakje kost 15 Cents.

De nieuwe MINERALE LIJM is kleurloos, doorschijnend als glas en hecht het gebroken voorwerp, hetzij van Porcelein, Glas, Hout, Marmer, IJzer of ander Metaal zoo stevig aan elkander, dat het eer op eene andere plaats, dan op de gelijmde breken zal. Een Fleschje kost 30 Cents.

Het VLEKKENWATER neemt alle mogelijke vetvlekken weg uit Zijden, Wollen en andere Stoffen, zonder de kleuren in het minst te veranderen. Prijs per Flacon 40 Cent, groote Flesch *f* 1.—

Amsterdam, Verkoophuis.	Leur, L. van den Berg.
Breda, Henri Sprengers.	Oosterhout, Gebr. Driessen.
» M. Janssen, Soomers.	Rozendaal, M. D. v. Leeuwen.
Bergen-op-Zoom, D. Porwels.	Steenbergen, W. v. d. Kar.
» P. F. Appelboom, Apoth.	Tilburg, G. H. Domhoff.
Eindhoven, A. Beguin.	Tholen, T. J. Maas.
Helmond, A. H. Martin.	Waalwijk, F. v. d. Klokken.
's Hertogenbosch, F. L. Welsch.	

En in de andere Steden in de bekende Dépôts.

*** DE HOLLANDSCHE SOCIETEIT VAN LEVENSVERZEKERINGEN,

opgerigt in den Jare 1807 te Amsterdam,

gaat, blijkens de Tarieven, verkrijgbaar ten Kantore der Directie en bij H.H. Correspondenten, CONTRACTEN van LEVENSVERZEKERING van onderscheiden aard aan; — verzekert WEDUWEN- en WEEZEN-PENSIOENEN, — en geeft LIJFRENTE-BRIEVEN uit, zoowel dadelijk ingaande als uitgestelde.

Bij de Tarieven is eene *Nieuwe Tafel* gevoegd, waarbij verzekerd wordt, Gelden te ontvangen op gevorderde jaren, en bij overlijden vóór den in het contract bepaalden leeftijd, evenwel de verzekerde Som aan de na te laten betrekkingen van den verzekerde te voldoen: zoodat de Premie nimmer vruchteloos wordt uitgegeven.

DE DIRECTEUR,
P. LANGERHUIZEN.
KANTOOR: Reguliersdwarsstraat bij het Koningsplein, X, 301.

Correspondenten in de Provincie Noordbrabant.

Te *Breda* de Heer Mr. H. VAN DER MEER, Advocaat.
» *'s Bosch* » » J. DE BERGH, Notaris.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.